



## Fișa disciplinei pentru anul universitar 2015-2016

### 1. Date despre program

|  |   |
|--|---|
| 1.1. Instituția de învățământ superior | Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca    |
| 1.2. Facultatea                        | Facultatea de Studii Europene             |
| 1.3. Departamentul                     | Studii Europene și Guvernanță             |
| 1.4. Domeniul de studii                | Relații internaționale și studii europene |
| 1.5. Ciclul de studii                  | Licență                                   |
| 1.6. Programul de studii/ Calificarea  | Relații internaționale și studii europene |

### 2. Date despre disciplină

|   |                                 |                |   |                                     |   |                                       |    |
|---|---------------------------------|----------------|---|-------------------------------------|---|---------------------------------------|----|
| 2.1. Denumirea disciplinei              | Europa. Istorie și modernitate. |                |   |                                     |   |                                       |    |
| 2.2. Titularul activităților de curs    | Prof. Univ. Dr. Ioan Aurel Pop  |                |   |                                     |   |                                       |    |
| 2.3. Titularul activităților de seminar | Drd. Flavian-Cătălin Pah        |                |   |                                     |   |                                       |    |
| 2.4. Anul de studiu                     | I                               | 2.5. Semestrul | I | 2.6. Tipul de evaluare <sup>1</sup> | E | 2.7. Regimul disciplinei <sup>2</sup> | OB |

### 3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

|  |     |                    |    |                                  |     |
|--|-----|--------------------|----|----------------------------------|-----|
| 3.1. Nr. de ore pe săptămână   | 4   | Din care 3.2. curs | 2  | Din care 3.3. seminar/ laborator | 1   |
| 3.4. Total ore din planul de învățământ  | 42  | Din care 3.5. curs | 28 | Din care 3.6. seminar/ laborator | 14  |
| Distribuția fondului de timp   |     |                    |    |                                  | Ore |
| Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |     |                    |    |                                  | 30  |
| Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |     |                    |    |                                  | 30  |
| Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                         |     |                    |    |                                  | 20  |
| Tutoriat   |     |                    |    |                                  | 8   |
| Examinări  |     |                    |    |                                  | 6   |
| Alte activități:   |     |                    |    |                                  | -   |
| 3.7. Total ore studiu individual   | 94  |                    |    |                                  |     |
| 3.8. Total ore pe semestru   | 136 |                    |    |                                  |     |

<sup>1</sup> Tipul de evaluare: E – examen, VP – verificare pe parcurs, C – colocviu.

<sup>2</sup> Regimul disciplinei: OB - obligatorie, OP - opțională, F- facultativă.

|                                |          |
|--------------------------------|----------|
| <b>3.9. Numărul de credite</b> | <b>5</b> |
|                                |          |

#### 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

|                    |     |
|--------------------|-----|
| 4.1. de curriculum | • - |
| 4.2. de competențe | • - |

#### 5. Condiții (acolo unde este cazul)

|  |                        |
|--|------------------------|
| 5.1. de desfășurare a cursului                   | •                      |
| 5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului | • prezența minimă: 75% |

#### 6. Competențele specifice acumulate

|                                |   |
|--------------------------------|---|
| <b>Competențe profesionale</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• utilizarea corectă a conceptelor specifice predate la curs și seminar în analiza fenomenelor specifice procesului de conturare a ideii de Europă unită, din perspectivă istorică</li> <li>• cunoașterea principalelor perioade istorice, caracteristice continentului european</li> <li>• capacitatea de identificare a principalelor idei, concepte și curente de gândire europene</li> </ul> |
| <b>Competențe Transversale</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aplicarea tehnicilor de muncă în echipă</li> <li>• capacitatea de analiză și critică științifică</li> <li>• capacitatea de analiză interdisciplinară</li> </ul>  |

#### 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

|  |  |
|--|--|
| 7.1<br>Obiectivul general al disciplinei | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Familiarizarea studenților cu evoluția conceptului de „Europă unită”, a perioadelor și evenimentelor istorice care au dus la conturarea Uniunii Europene, în forma ei actuală.</li> </ul> |
| 7.2<br>Obiective specifice               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cunoașterea principalelor etape de evoluție istorică a continentului european</li> <li>• Identificarea evenimentelor majore ale istoriei europene</li> </ul>                              |

## 8. Conținuturi

### Recomandări bibliografice pentru perioadele istorice de importanță majoră.

#### Bibliografie obligatorie curs:

##### a. Antichitate

1. Eugen Cizek, *Istoria Romei*, București, Editura Paideia, 2002, 673 p.
2. Jean Carpentier, Francois Lebrun – *Istoria Europei*, ed. Humanitas, București, 2006, 527 p.
3. Henri-Irenne Marrou, *Sfântul Augustin și sfârșitul culturii antice*, Editura Humanitas, București, 1997, 565 p.

##### b. Evul Mediu

4. Jacques Le Goff, *Civilizatia Occidentului Medieval*, București, Editura Științifică, 1970, 719 p.
5. Jacques le Goff, *Pentru un alt ev mediu*, București, Editura Meridiane, 1986, Vol I și II
6. Alexandru-Florin Platon, *O Istorie a Europei de Apus in Evul Mediu, De la imperiul roman la marile descoperiri geografice (secolele V-XVI)*, 551 p.

##### c. Epoca Modernă

7. Andrei Oțetea, *Renașterea si reforma*, București, Editura Științifică, 1968, 400 p.
8. Paul Hazard, *Gândirea europeană în secolul al XVIII-lea: de la Montesquieu la Lessing*, București, Editura Univers, 1981, 460 p.
9. Francois Furet, *Reflecții asupra Revoluției Franceze*, București, Editura Humanitas, 1992, 245 p.

##### d. Epoca Contemporană

10. Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne*, Bucuresti, Editura Humanitas, 2005, 762 p.
11. Tony Judt, *Epoca Postbelică. O istorie a Europei de după 1945*, Iași, Polirom, 2008, 805 p.

Curs 1. Introducere: Europa și trecutul; concepția antică despre spațiu și evoluția sa; părinții Europei; rădăcinile Europei – clasicismul greco-latin și creștinismul

Seminar 1.  
Bibliografie:

**Concepția antică despre spațiu și timp:**

a. **Definirea Europei ca spațiu.** Percepția grecilor antici legată de Europa – lumea cunoscută/locuită. *Oikumene*, opoziția greci-perși

**Obligatorie:**

– Herodot, *Istorie*, Vol. I, Editura Științifică, 1961, **Studiu Introductiv**, p. VI- XXIX, 1. Statele asiatice, Egiptul și Grecia în secolul al VI-lea î.e.n, 2. Polisurile grecești în ajunul războaielor medice, 3. Războaiele medice, **Notițe istorice** – Cartea I. Clio – p. 3-14, Cartea II. Euterpe – p. 119 – 132, Cartea III. Thalia – p. 217 – 221, Cartea IV. Melpomene – p. 302- 310

**Vol. II**, Cartea V. Terpsichora, p. 7-27, Cartea VI. Erato – p. 83-106, Cartea VII. Polymnia, p. 165 – 180, Cartea VIII. Urania – p. 281 – 292, Cartea IX. Calliope, p. 353 – 368.

**Opțională:**

- Jean Carpentier și Francois Lebrun – *Istoria Europei*, ed. Humanitas, București, 2006, Introducere. Europa: cuvântul și spațiul, p. 11- 18

- Mitul zeiței Europa / denumirea de Europa în Alexandru Mitru, *Din marile legende ale lumii*, București, Editura Vox, 2012, **Mitul zeiței Europa**

c. Clasicismul grec și clasicismul latin

**Obligatorie:**

**Clasicismul grec** - Cetatea. Polisul. Cultura Elenismului - Fr. Chamoux, *Civilizația elenistică*, București 1985, p. 316-367; Enciclopedia Civilizației Grecești, București 1970

Civilizația greacă - André Bonard, *Civilizația greacă*, București, 1967- 1969, vol. II, p. 136-161, vol. III, p. 48-61.

- Jean Carpentier și Francois Lebrun, *Istoria Europei*, ed. Humanitas, București, 2006, Cap 3. **Afirmarea cetății**. Nașterea polis-ului și Nașterea Romei, p. 46-57

**Opțională:**

Cultura antică greacă – Henri-Irenee Marrou, *Istoria educației în Antichitate*, Volumul I, Lumea greacă, București, Editura Meridiane, 1997, **Introducere**: Educația antică. Educația modernă, De la nobil războinic la scrib, p. 11-24, **Educația spartană**, p. 41-59, **Studiile științifice**: Învățământul matematicii, Geometria, Muzica, Astronomia, p. 278-293

**Obligatorie:**

**Clasicismul latin** – Titus Livius, *Ab urbe condita. De la întemeierea Romei*, București, Editura Minerva, 1976, **Volumul I**, Sosirea lui Aeneas în Italia. Faptele sale de arme, p. 5-10, Romulus și Remus. Întemeierea cetății Roma, p. 10-19, Răzvoitul romanilor cu sabinii, p. 25-32, Romanii cuceresc cetatea Veii, p. 212-220, **Cucerirea Romei**, p. 235-245

**Volumul II**, Roma declară război Cartaginei, p. 27-30, Scipio pornește campania împotriva cartaginezilor în Spania, p. 230-240, Cornelius Scipio debarcă în Africa, p. 291-301

**Cultura antică romană** – Henri-Irenee Marrou, *Istoria educației în Antichitate*, Volumul II, Lumea romană, București, Editura Meridiane, 1997, Vechea educație romană, p. 9-26, **Roma adoptă educația greacă**, p. 27-45, Statul roman și educația, p. 108-129

d. Creștinismul – Giovanni Filoramo, *Istoria religiilor. Iudaismul și creștinismul*, Volumul II, Iași, Polirom, 2008, Creștinismul. De la origini până la Conciliul din Niceea, p. 179-214.

**Opțională:**

Mircea Eliade, *Istoria credintelor și idelilor religioase. Volumul 2 – De la Gautama Buddha pana la triumful creștinismului*, Iași, Polirom, 2011, părțile relevante

**Bibliografie suplimentară:** Eugen Cizek, *Istoria Romei*, București, Editura Paideia, 2002, 680 p, *părțile relevante*

Curs 2. Europa în antichitate: greco-romani și „barbari”; evoluția statului roman și extinderea sa pe trei continente; ideea imperială; creștinismul ca religie universală (pentarhia)

Seminar 2.

Bibliografie:

**Obligatorie:**

- **Impunerea hegemoniei Romei** în Italia și extinderea în bazinul mediteranean  
**Cetatea și imperiul**, Jean Carpentier și François Lebrun, *Istoria Europei*, ed. Humanitas, București, 2006, Cap 4. De la cetate la imperiu – Urbs victrix. Roma și Occidentul, Roma și lumea greacă, spațiul imperial european, p. 58-79 + Document

- **Roma, de la Caesar la Traian**. Cucerirea Galiei și continuarea expansiunii în Th.  
Mommsen, *Istorie romană, Volumul III*, București, 1987, p. 164-203

- **Ideea imperială** – cultul imperial – Principatul lui Augustus, Katherine Crawford, *The foundation of the Roman Imperial Cult*, <http://wp.chs.harvard.edu/sunoikisis/files/2011/04/Crawford.pdf>, 9 p.

- **Civilizația și barbarii** - Pierre Riché, *Europa barbară din 476 până la 774*, București, 2003, p. 57-72, 164-205

- **Creștinismul, ca religie universală:**

Henri-Irenee Marrou, *Biserica în Antichitatea târzie. (303-604)*, Editura Teora, 1999, 1. Creștinismul în ajunul marii persecuții, p. 11-20, 2. Ultima persecuție și pacea Bisericii – atitudinea religioasă a lui Constantin, p. 20-29, 7. Răspândirea creștinismului în afara lumii romane – p. 74-85, 8. Progresele creștinismului în interiorul Imperiului, p. 86-94. Lumea creștină, limită a Europei?

**Opțională:**

Henri-Irenne Marrou, *Sfântul Augustin și sfârșitul culturii antice*, Editura Humanitas, București, Spre o cultură creștină, p. 273-293, Formarea intelectualului creștin, p. 317-336, Știința creștină la lucru, p. 337-377

Curs 3. Lumea medievală europeană: particularismul Evului Mediu în fața celor două forțe globalizatoare – imperiul și biserica; divizarea imperiului și a bisericii

Seminar 3:

Bibliografie:

#### 1. - Invaziile, barbarii, societatea și civilizația medievală

##### **Obligatorie:**

- Lucien Musset, *Invaziile*, Volumul I, București, Editura Corint, 2002, Volumul I, Capitolul VII, **Aspecte locale: lumea mediteraneană, invaziile și ruperea unității mediteraneene**, p. 286-290, Concluzii generale, p. 304-305

Volumul II, Capitolul V, *Impactul invaziilor asupra Occidentului post-Carolingian*, Invaziile din secolul al IX-lea și dispariția unității carolingiene, Occidentul Carolingian și vecinii săi, Transformările civilizației occidentale, p. 136-154

##### **Opțională:**

- P. Riché, *Invaziile barbare*, București, Editura Corint, 2000,

Capitolul I, *Imperiul Roman în secolul al IV-lea, Romani și barbari în secolele III și IV, Cauzele sfârșitului Imperiului de Apus*, p. 9-50

Capitolul II. Marile invazii, *Prăbușirea Imperiului de Apus, Invaziile hunilor în Occident, Sfârșitul Imperiului Roman de Apus, Ultimele invazii din secolul al V-lea*, p. 51- 84

#### 2. Civilizația și barbarii

##### **Obligatorie:**

- P. Riché, *Europa barbară din 476 până în 774*, București, Editura Corint, 2003, Partea I, Capitolul II, *Marea controversă: Occidentul în jurul anului 476, Romaniști și germaniști, Situația Imperiului roman de Apus în anul 476, Instalarea barbarilor în Occident*, p. 21-30

Partea a II-a. **Regatele barbare mediteraneene**, Capitolul III. *Recucerirea lui Iustinian în Occident și invazia longobardă, Războiul de recucerire din Italia, Restaurația din Italia și conflictul cu papa, Recucerirea parțială a Spaniei*, p. 73-87

##### **Opțională:**

- Jacques Le Goff, *Civilizația Occidentului medieval*, București, Editura Științifică, 1970, p. 39-87.;

#### 3. Consolidarea Europei Occidentale medievale. Formarea Imperiului carolingian. Societatea rurală. Vasalitate și monarhie. Destrămarea Imperiului carolingian

##### **Obligatorie:**

- Jacques le Goff, *Pentru un alt ev mediu*, București, Editura Meridiane, 1986, „Notă asupra societății tripartite, a ideologiei monarhice și a reînnoirii economice din secolul al IX-lea până în al XII-lea”, p. 135-149

- P. Riché, *Europa barbară din 476 până în 774*, București, Editura Corint, 2003, Partea a V-a.

- *Ascensiunea și triumful Carolingienilor*, p. 164-207, *Pepin al II-lea, Domnia lui Carol Martel, Criza Bisericii france, secularizarea averilor ecleziastice, Pepin al III-lea, longobarzii și papalitatea – relația cu papalitatea.*

Partea a III-a.

- **Europa barbară în prima jumătate a secolului al VII-lea.** Grigore cel Mare și Barbarii, *Profilul noului papă, Grigore cel mare și Italia, Grigore cel Mare și Occidentul, Misiunea în Anglia*, p. 88-97

**Opțională:**

- H. Pirenne, *Mahomed și Carol cel Mare*, București, Editura Meridiane, 1996

Partea a doua. **Islamul și carolingienii.**

- Capitolul II – Lovitura de stat carolingiană și modificarea atitudinii papei, *decadența merovingiană, Italia, papa și Bizanțul: Schimbarea totală de atitudine a papei, Noul Imperiu*, p. 172-217

- Capitolul III – **Începuturile Evului Mediu**, *Organizarea economică și socială, Organizarea politică, Viața intelectuală*, p. 218-267



Curs 4. Forme și formule de unificare europeană în Evul Mediu: imperiul; universitățile; cruciadele; sinoadele și conciliile; cruciadele târzii și Republica Creștină; încercările de unire bisericească; Europa și Islamul; modelele de civilizație europeană; premisele expansiunii europene

Seminar 4.

Bibliografie:

### **Imperiul medieval. Imperiul lui Frederic al II-lea.**

#### ***Obligatorie***

1. Abulafia David, *Frederic II: a medieval emperor*, Oxford University Press, New York, 1988, Chapter IV – Roman Emperor, Defender of the Church, 1220-1227, p. 132-163, Chapter V – the journey to Jerusalem, 1227-1230, p. 164-201, Chapter VI – Law and Monarchy in Sicily, p. 202-225

#### ***Opțională***

2. Ernst Kantorowicz, *Frederic II imperatore*, Garzanti Editore, Roma, 1981, Cap. IV – La crociata, p. 159-201, Cap. VI – Imepatore tedesco, p. 380-444, Cap. VII – Cesare a Roma, p. 445-526, Cap. VIII – Dominus mundi, p. 526-613.

### **Universitățile și orașele, centre ale culturii.**

#### ***Obligatorie:***

1. H. Pirenne, *Orașele Evului Mediu*, Cluj-Napoca, 2000,  
Capitolul I – Comerțul mediteranei până la sfârșitul secolului al VIII-lea, p. 7-20,  
Capitolul III – Cetățile și burgurile, p. 40-53, Capitolul IV – Renașterea comerțului, p. 54-70,  
Capitolul VIII – Influența orașelor asupra civilizației europene, p. 138-150

2. Jacques Le Goff, *Evul Mediu și Nașterea Europei*, Iași, Editura Polirom, 2005,  
Capitolul V – Frumoasa Europă a orașelor și a universităților (secolul al XIII-lea), *Reușitele Europei în secolul XIII, I. Reușita urbană – orașele episcopale, marele orașe, orașele-stat, Personalitatea orașului medieval, Ierarhia meseriilor urbane, II. Reușita comercială : Europa negustorilor, III. Reușita școlară și universitară*, p. 126-171

#### ***Opțională :***

3. Jacques Le Goff, *Intelectualii în Evul Mediu*, București, Editura Meridiane, 1994,  
I. Prefață + Introducere, p. 5-22,

II. Capitolul I – Secolul al XII-lea. Nașterea intelectualilor. *Renașterea urbană și nașterea intelectualului în secolul al XII-lea, A existat o renaștere carolingiană?, Modernitatea veacului al XII-lea, Lucrătorul intelectual și șantierul urban, Cercetare și învățământ*, p. 23-78,

III. Capitolul II – Secolul al XIII-lea. Maturitatea și problemele ei. *Profilul secolului al XIII-lea, Lupta cu puterea laică, Organizarea corporației universitare, Organizarea studiilor, Cartea ca instrument*, p. 80-100,

IV. Capitolul III – De la universitar la umanist. *Declinul evului mediu, Evoluția averii universitarilor, Divorțul dintre rațiune și credință, Naționalizarea universităților, Universitățile și politica, Prima universitate națională : Praga, Universitarii se îndreaptă spre umanism, Ruptura dintre știință și învățământ*, p. 134-177

4. Pierre Milz, Serje Berstain, *Istoria Europei*, Volumul II, Capitolul 7. Civilizatia europeana între secolele XI-XIII. Scoli și Universități, Literatura, p.221 – 246

## **Cruciadele**

### **Obligatorie:**

1. Allain Demourger, *Cavalerii lui Christos. Ordinele religios-militare în Evul Mediu (sec. al XI-lea-al XVI-lea)*, București, Editura Cartier, 2002, Capitolul I. Contextul Occidental și cruciadele, *cele trei funcții, Dezvoltarea Occidentului, Stăpânii banului, Mișcările de pace, Războiul drept și sacralizarea cavalerimii, Războiul sfânt și cruciada*, p. 14-29

2. Cecile Morrisson, *Cruciadele*, București, Editura Meridiane, 1998, Capitolul II – De la prima la a III-a Cruciadă: crearea și apărarea statelor latine din Țara Sfântă, p. 28-63  
Capitolul III – Cruciadele din secolul al XIII-lea: devieri și neputință, *Deturnarea celei de a IV-a Cruciade și întemeierea statelor latine în Grecia, a V-a Cruciadă, a VI-a Cruciadă, a VII-a Cruciadă*, p. 64-95

### **Opțională:**

3. Pierre Milz, Serje Berstain, *Istoria Europei*, Volumul II, Capitolul 5. Avântul și expansiunea Occidentului (sec XI-XII). Avântul orașelor și comerțului, contraofensiva creștină în Mediterana occidentală, Cruciadele secolului al XIII-lea, Occidentul împotriva Bizanțului – a patra cruciadă, Sfârșitul cruciadei și replerea occidentală în Levant, p. 147-182

## **Sinoadele și conciliile, încercările de unire Bisericească**

### **Obligatorie:**

1. Joseph Gill, *Conciliul de la Florența*, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2011, Capitolul III – Conciliul de la Basel și grecii (1431-1437), p. 49-76, Capitolul VI – Florența și discuțiile despre dogmă, p. 147-182, Capitolul IX – Conciliul continuă și se încheie la Roma, p. 239-270, Capitolul X – Acceptarea unirii în Răsărit, p. P. 271-298

### **Opțională:**

2. Henri Pirenne, *La fin du Moyen Age*, Paris, Librairie Felix Alcan, 1931, Chapitre II - *La revolution religieuse en Boheme et le schisme de Bale (1415-1453), l'accord du concile de Bale avec les Hussites, le concile de Ferrare et le schisme balois (1438-1453), les premieres tentatives de reforme*, p. 351 -

## **Europa și Islamul**

### **Obligatorie:**

1. Giovanni Filoramo, *Istoria religiilor. Iudaismul și creștinismul*, Volumul II, Iași, Polirom, 2009, Islamul, *Religiile din Arabia preislamică, Mahomed și mesajul său*, p. 101-152

2. H. Pirenne, Mahomed și Carol cel Mare, București, Editura Meridiane, 1996.  
Partea a doua. **Islamul și carolingienii**. Capitolul I- *Expansiunea islamului în bazinul mediteranei*, Invazia Islamului, Închiderea Mediteranei Occidentale, Veneția și Bizanțul, p. 136-171

Curs 5. Începuturile modernității – Renașterea, Reforma, Contrareforma și Reforma Catolică; renovarea ortodoxiei; victoria modelului concurențial occidental; Reforma și spiritul capitalist; politica echilibrului european (Războiul de 30 de ani și Pacea Westfalică de la 1648)

Seminar 5.

Bibliografie:

### **Renasterea, reforma, contrareforma si reforma catolica**

#### **Obligatorie:**

1. Martin Luther, *Reforma Luterana*. Scrieri, Vol II, Paul Bishop, *Martin Luther and the Protestant Reformation*, <https://www.hccfl.edu/media/173616/ee2luther.pdf>

2. Andrei Oțetea, *Renașterea si reforma*, București, Editura Științifică, 1968, I. Capitolul I – Problema Renașterii, *Originea noțiunii de Renaștere*, p. 23-27, II. Capitolul II – Renașterea economică. Începuturile capitalismului, *diviziunea muncii și manufactura, concentrarea capitalului și aplicarea lui în industrie, Rolul băncilor și al bancherilor, emanciparea țăranilor*, Capitolul VIII – **REFORMA**, *Originea Reformei, Cauzele economice și sociale ale Reformei, Cauzele politice și morale, doctrina protestantă, propagarea doctrinei, Renașterea și Reforma*, p. 249-282

3. Keith Randell, *Luther și Reforma în Germania, 1517-1555*, București, Editura BIC ALL, 2002, ediția a II-a, I. Capitolul I – Cadrul Reformei, *Introducere, Ce a însemnat reforma, Cauzele Reformei*, p. 1-25, II. Capitolul II – Reforma lui Luther, 1517-1521, *Originile revoltei, Punctele de vedere ale lui Luther, Dieta de la Worms*, p. 26-49, III. Capitolul III – Doctrina lui Luther, p. 50-77

#### **Opțională:**

4. Peter Burke, *Renașterea Europeană. Centre și periferii*, Iași, Editura Polirom, 2005  
I. Încadrarea Renașterii, *Receptarea, contexte, Centre și periferii, Renașterea târzie, Metode*, p. 13-32, II. Epoca redescoperirii: *Renașterea timpurie, Când a avut loc Renașterea, Petrarca și cercul său, A doua generație: Florența și Toscana, Artele vizuale: Florența, Roma, Neapole și Milano, Ferrare, Mantova și Veneția*, p. 33-66, III. Epoca emulației: *marea Renaștere, centralismul Romei, Literatura și Imperiul, Artele, Umaniștii*, p. 89-129

5. Giovanni Filoramo, *Istoria religiilor. Iudaismul și creștinismul*, Volumul II, Iași, Polirom, 2008, *Reforma protestantă (1517-1580)*, p. 345-390

### **Formarea echilibrului european**

#### **Obligatorie:**

1. Andrei Oțetea, *Renașterea si reforma*, București, Editura Științifică, 1968, III. Capitolul IV- **Formarea statelor moderne**, *Instrumentele și metodele centralizării politice, Franța, Anglia, Spania, statele din centrul și răsăritul Europei*, p. 106-156, IV. Capitolul V – **Formarea sistemului politic european, (1494-1559)**, *Principiul echilibrului și a diplomației permanente, Expediția lui carol VIII, Supremația Habsburgilor, alianța Franței cu principii protentanți și turci, triumful echilibrului european*, p. 157-178

### **Victoria modelului concurențial occidental. Reforma și spiritul capitalist**

#### **Obligatorie:**

1. Jacques Le Goff , *Negustorii și bancherii în Evul Mediu*, București, Editura Meridiane, 1994, Capitolul I – Activitatea profesională. *Revoluția comercială, Negustorul, Progresul metodelor în secolele al XIV-lea și al XV-lea, A fost negustorul medieval un capitalist*, p. 11-46  
Capitolul III – Atitudinea religioasă și morală. *Biserica împotriva negustorilor* (Condamnarea, Motivele, Camata), *Biserica și negustorii: practica, Mentalitatea negustorilor, Religia negustorilor; Evoluția atitudinii Bisericii față de negustori*, p. 78-109, Capitolul IV – Rolul culturii. *Negustori și procesul de laicizare a culturii – Școlile laice, Scrierea, Geografia, Limbile de circulație*, + *Negustorii și civilizația urbană*, p. 110-134

2. Max Weber, *Etica protestanta și spiritul capitalist*, București, Editura Antet XX Press, 2003, 255 p.

**Opțională:**

3. Jacques Le Goff , *Intelectualii în Evul Mediu*, București, Editura Meridiane, 1994,  
I. Prefață și introducere, p. 5-22, II. Capitolul I – Secolul al XII-lea. *Nașterea intelectualilor. Renașterea urbană și nașterea intelectualului în secolul al XII-lea, A existat o renaștere carolingiană?, Modernitatea veacului al XII-lea, Lucrătorul intelectual și șantierul urban, Cercetare și învățământ*, p. 23-78

Curs 6. Echilibrul între antiteze: nașterea națiunilor moderne și a statelor naționale în Apus; specificul național în Răsărit.

Seminar 6.

Bibliografie:

**Obligatorie:**

1. Ioan Aurel Pop, *Genea medievală a națiunilor moderne (secolele XIII-XVI)*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1998, Capitolul 4 – Identitatea etnică prin alteritate: confruntarea pașnică sau violentă cu străinul, *Generalități, Francezii și englezii înaintea și în timpul Războiului de 100 de ani, Spaniolii și alții, Noi și ceilalți: etniile din nordul Europei, Vecinătăți viciate: lumea din centrul și sud-estul Europei*, p. 53-92, Capitolul 5 – Identitatea națională prin limbă, p. 93-104, Capitolul 6 – Națiunea medievală și universitățile europene, p. 105-114, Capitolul 7 – Confesiune, Biserică și națiune în Evul Mediu, *Chestiuni generale în Apus, Cruciadele și sentimentul național, Conciliile și împărțirea lumii pe națiuni*, p. 115-140 Capitolul 8 – Națiunea medievală și monarhia: de la entități politico-statele la statele naționale, p. 194-211

2. Clemens Kroneberg, Andreas Wimmer, *Struggling over the Boundaries of Belonging: A Formal Model of Nation Building, Ethnic Closure, and Populism* în: *American Journal of Sociology*, Vol. 118, No 1 (July 2012), pp. 176-230,  
<http://www.columbia.edu/~aw2951/KronebergWimmer.pdf>

3. Andreas Wimmer, Yuval Feinstein, *The Rise of the Nation-State across the World, 1816 to 2001* în: *American Sociological Review*, 2010, pp. 764-790  
<http://www.columbia.edu/~aw2951/WimmerFeinstein.pdf>

**Opțională:**

4. Andreas Wimmer, *A Swiss anomaly? A relational account of national boundary-making* în: *Journal of the Association for the Study of Ethnicity and Nationalism*, 2011, pp. 718-737,  
<http://www.columbia.edu/~aw2951/SwissAnomaly.pdf>

5. John A. Hall, Sinisa Malesevic, *Nationalism and War – cause or consequence of the end of the empire*, Cambridge University Press, pp. 213-252,  
<http://www.columbia.edu/~aw2951/HiersWimmer.pdf>

Curs 7. Revoluțiile și spiritul european: Țările de Jos, Anglia, Franța; chestiunea orientală (decăderea Imperiului Otoman); Marea Revoluție Franceză și Napoleon; rolul Rusiei.

Seminar 7.

Bibliografie:

**Obligatorie:**

**Revoluțiile și spiritul european**

1. Charles Tilly, *Revoluțiile Europene (1492-1992)*, Iași, Editura Polirom, 2002  
Capitolul 2 – Transformările Europei, *Schimbările de după 1492, De la state fărâmițate la state consolidate, Schimbări în natura confruntărilor, Consolidare, naționalism și revoluție, Acțiuni colective, confrunțăți și revoluții*, p. 33-62, Capitolul 3 – Revoluții, războaie și războaie civile în Țările de Jos și în alte regiuni ale Europei, p. 63-113, Capitolul 4 – Insulele Britanice, p. 114-146  
Capitolul 6 – Rusia și vecinii ei, *Formarea Rusiei, consolidarea din secolul al XIX-lea, Revoluția din 1905, consolidare și colaps*, p. 198-241

**Chestiunea orientală**

1. Robert Mantran, *Istoria Imperiului Otoman*, București, Editura BIC ALL, 2001  
Capitolul VII – Statul otoman în secolul al XVII-lea: stabilitate sau declin?, *Degradarea conducerii centrale, Epoca vizirilor Koprulu – Kara Mustafa Pașa și eșecul de la Viena (1676-1683), Imperiul în dificultate*, p. 194-221, Capitolul VI – Începuturile Chestiunii Orientului (1774-1839), *Reacție și contrareacție, Conflictetele, Reformele*, p. 358-398

**Opțională:**

2. Dimitrie Cantemir, *Istoria creșterii și a descreșterii Curții Otomane*, București, Editura Paideia, 2010, Descreșterile curții otomane, *Mehmed IV, Suleiman II, Ahmed II, Mustafa II, Ahmed III*, p. 325-472

**Obligatorie:**

**Marea Revoluție Franceză**

1. Francois Furet, *Revoluția în dezbateri*, Iasi, Polirom, 2000, *Revoluția în imaginarul politic francez*, p. 65-86

2. Francois Furet, *Reflecții asupra Revoluției franceze*, București, editura Humanitas, 2002, Partea a II-a, *Trei posibile istorii ale Revoluției Franceze*, p. 107-244

8. Secolul naționalităților: pace și conflict; alianțe europene; revoluțiile de la 1848-1849; geneza Italiei, Germaniei, României; noile tehnologii și globalizarea; imperiile coloniale și dominarea lumii.

Seminar 8.

Bibliografie:

***Obigatorie:***

**Alianțe europene, revoluțiile și geneza statelor moderne**

1. Walker Mark, *Metternich's Europe*, Editura Walker and Company, New York, 1968, 352 p.

2. Cipriano Giachetti, *Congresul de la Viena*, Timisoara, Editura Helicon, 1999, Timișoara, Editura Helicon, 170 p.

3. Dietz Frederick, *The industrial revolution*, New York, 1927, Editura Henry Holt and Company, 111 p.

***Opțională:***

4. Jules Isaac, *De la revolution de 1789 a la revolution de 1848*, Paris, Librairie Hachette, 1960, Chapitre XXIV – La premiere Restauration, Les Cent-Jours. Le congres de Vienne, *Le congres de Vienne*, p. 355-357 + chapitre XXV – *Metternich*, p. 367-369

5. Charles-Otto Ziesenis, *Le congres de Vienne et l'Europe des Princes*, Editura Pierre Belfond, Paris, 1984, Chapitre I – *Le Congres de Vienne, Vienne en 1814, Desseins des grandes puissances, Revendications des petits Etats et des minorites*, p. 35-52

9. Cele două războaie mondiale și rolul lor: lumea între 1914 și 1920; destrămarea imperiilor europene; ascensiunea comunismului în Rusia (URSS); dictatură și democrație între anii 1918-1940; ascensiunea ideologiilor și regimurilor de tip fascist; Europa între anii 1939-1945; noua ordine europeană bipolară.

Seminar 9.

Bibliografie:

**Obligatorie:**

1. Crampton Richard, *Europa Răsăriteană în secolul al XX-lea...și după*, București, Editura Curtea Veche, 2002, 560 p., *părțile relevante pentru tematica tratată*

**Opțională:**

2. Mazower, M., *Dark Continent: Europe's Twentieth Century*, London, 1999, 491 p.

**Obligatorie:**

**Articole:**

1. Ferguson, N., 'Germany and the Origins of the First World War: New Perspectives', *Historical Journal*, 35, 1992, 3, pp. 725-52

2. Geyer, M., and S. Fitzpatrick (eds), *Beyond Totalitarianism: Stalinism and Nazism Compared*, Cambridge, 2009

Curs 10. Regimurile comuniste în Europa Răsăriteană; „lagărul socialist” și subminarea ideii de Europa



Seminar 10.  
Bibliografie:

***Obligatorie:***

1. Okey, R., *Eastern Europe 1740-1985: Feudalism to Communism*, 2nd edn, London, 1986, *părțile relevante*

2. Wandycz, P., *The Price of Freedom: A History of East-Central Europe from the Middle Ages to the Present*, 2nd edn, London, 1996, *părțile relevante*

**Articol:**

1. Gross, J. T., 'Social Consequences of War: Preliminaries to the Study of the Imposition of Communist Regimes in East-Central Europe', *East European Politics and Society*, 3, 1989, 2, pp. 198-214

Curs 11. Europa divizată și Războiul Rece; raporturile internaționale în Europa postbelică și ideea unificării europene

Seminar 11.

Bibliografie:

**Obligatorie:**

1. Corneliu Nicolescu, *America :războiul mondial, Războiul Rece, destinderea*, Cluj-Napoca, Editura CA Publishing, 2010, 256 p., *părțile relevante*

**Opțională:**

2. Gheballi Victor Yves, *La diplomatie de la détente: la CSCE, d'Helsinki a Vienne: (1973-1989)*, 414 p.

**Obligatorie:**

**Articole:**

1. Hooper, C., 'What Can and Cannot Be Said: Between the Stalinist Past and New Soviet Future', *Slavonic and East European Review*, 86, 2008, 2, special issue: The Relaunch of the Soviet Project, 1945-64, pp. 306-27

2. Granville, J. '1956 Reconsidered: Why Hungary and Not Poland?' *Slavonic and East European Review*, 80, 2002, 4, pp. 656-87

3. Ouimet, M. J., 'National Interest and the Question of Soviet Intervention in Poland, 1980-1981: Interpreting the Collapse of the "Brezhnev Doctrine"', *Slavonic and East European Review*, 78, 2000, 4

4. Tompson, W. J., 'Khrushchev and Gorbachev as Reformers: A Comparison', *British Journal of Political Science*, 23, 1993, 1 pp. 77-105

Curs 12. Rolul României comuniste în Europa; istorie și mit

Seminar 12.

**Bibliografie:**

**Obligatorie:**

1. Vladimir Tismaneanu, *Stalinism pentru eternitate: o istorie politica a comunismului romanesc*, Iasi, Editura Polirom, 2005, *partile relevante*
2. Campeanu Pavel, *Ceausescu, anii numaratorii inverse*, Iasi, Polirom, 2002, *partile relevante*
3. Filip Corneliu, *Tratatul de la Varsovia: organizatie politico-militara sub egida Moscovei*, Targoviste, 2006, 184 p, *partile relevante*

**Materiale video:**

1. Discursul lui N. Ceausescu, 1968 – Cehoslovacia, [https://www.youtube.com/watch?v=MpL8U-A\\_-IE](https://www.youtube.com/watch?v=MpL8U-A_-IE)

Curs 13. Rolul României post comuniste în Europa; este România altfel?

Seminar 13.  
Bibliografie:

### ***Obligatorie:***

1. Hilary Ingham, *EU expansion to the East: prospects and problems*, Edwar Elgar Publishing, 2002, Cap. 11 – Enlargment to the East: Romania

2. Vasile Puscaș, *Central Europe since 1989: concepts and developments*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2000, *partile relevante*

3. Vasile Puscaș, *Caderea României în Balcani: analize, comentarii, interviuri*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2000, *partile relevante*

4. Vasile Puscaș, *România: de la preaderare la postaderare*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2008, *partile relevante*

### **Documente:**

1. Declarația de la Snagov, 1995, <http://www.cdep.ro/pdfs/snagov95.pdf>

### **Materiale video:**

1. Istoria eșecurilor pactelor naționale  
<http://www.digi24.ro/Media/Stiri/Digi24/Actualitate/Politica/Istoria+esecurilor+pactelor+nationale+Acordurile+semnate+de+clas>

14. Concluzii: perspectivele Europei unite în contextul globalizării

### ***Seminar 14.***

*Propunere tematică: Mizele energetice ale Europei Unite – industrie, dezvoltare, schimbări climatice. Uniunea Energetică.*

Bibliografie:

***Obligatorie:***

Politics and economics of international energy

1. Bressand, Albert, “The changed geopolitics of energy and climate and the challenges for Europe”. CIEP Paper 2012/04, The Hague, Clingendael International Energy Programme, 2012 (relevant parts)

2. Langsdorf, Susanne, “EU energy policy: from the ECSC to the Energy Roadmap 2050”, Green European Foundation, 2011.

***Opțională:***

3. Rühl, Christof, “Global Energy after the Crisis”, Foreign Affairs, Vol. 89, No. 2, 2010, pp. 20-24

***Obligatorie:***

The New EU Energy Policy

1. European Commission, “Energy Economic Developments in Europe”, European Economy, no. 1, Brussels, 2014. (relevant parts)

2. European Commission, “A 2030 framework for climate and energy policy”, Green Paper, COM(2013) 169 final, Brussels, 27 March 2013

***Opțională:***

3. Andoura, Sami, Leigh Hancher & Marc van der Woude, “Towards a European Energy Community: A Policy Proposal”, Paris, Notre Europe, April 2010

4. Nestle, Uwe, “Renewables: the only way to a secure, affordable and climate friendly energy system by 2030”, Brussels, Heinrich Böll Stiftung, April 2014

**9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului**

- |   |
|---|
| <ul style="list-style-type: none"><li>• Disciplina “Europa. Istorie și modernitate” oferă studenților cunoștințele necesare înțelegerii</li></ul> |
|---|

originii și evoluției generale, a crizelor și provocărilor proiectului european. De asemenea, oferă informații specifice privind evoluția ideii de Europa, din Antichitate până în epoca contemporană.

## 10. Evaluare

| Tip de activitate  | 10.1. Criterii de evaluare  | 10.2. Metode de evaluare                      | 10.3. Pondere din nota finală |
|--|---|---|-------------------------------|
| 10.4. Curs   | 1. Interpretarea și analiza conceptelor și ideilor, formularea ideilor proprii<br>2. Argumentarea punctelor de vedere<br>3. Însușirea corectă a conținuturilor  | Examen scris                                  | 1/2                           |
| 10.5. Seminar/<br>laborator  | 1. Participarea la dezbaterile și activitățile din cadrul seminarului<br>2. Analiza și prezentarea informațiilor din bibliografie (scurte referate)<br>3. Prezența la seminarii (minim 10 prezențe, cu posibilitatea recuperării în cazurile bine motivate) | Participare activă la seminarii<br>Prezentări | 1/2                           |
| 10.6. Standard minim de performanță: îndeplinirea criteriului 1 de evaluare. |   |   |                               |

Data completării:

.....

Semnătura titularului de curs:    Semnătura titularului de seminar:

.....

Data avizării în catedră

.....

Semnătura Șefului de departament/ catedră

.....